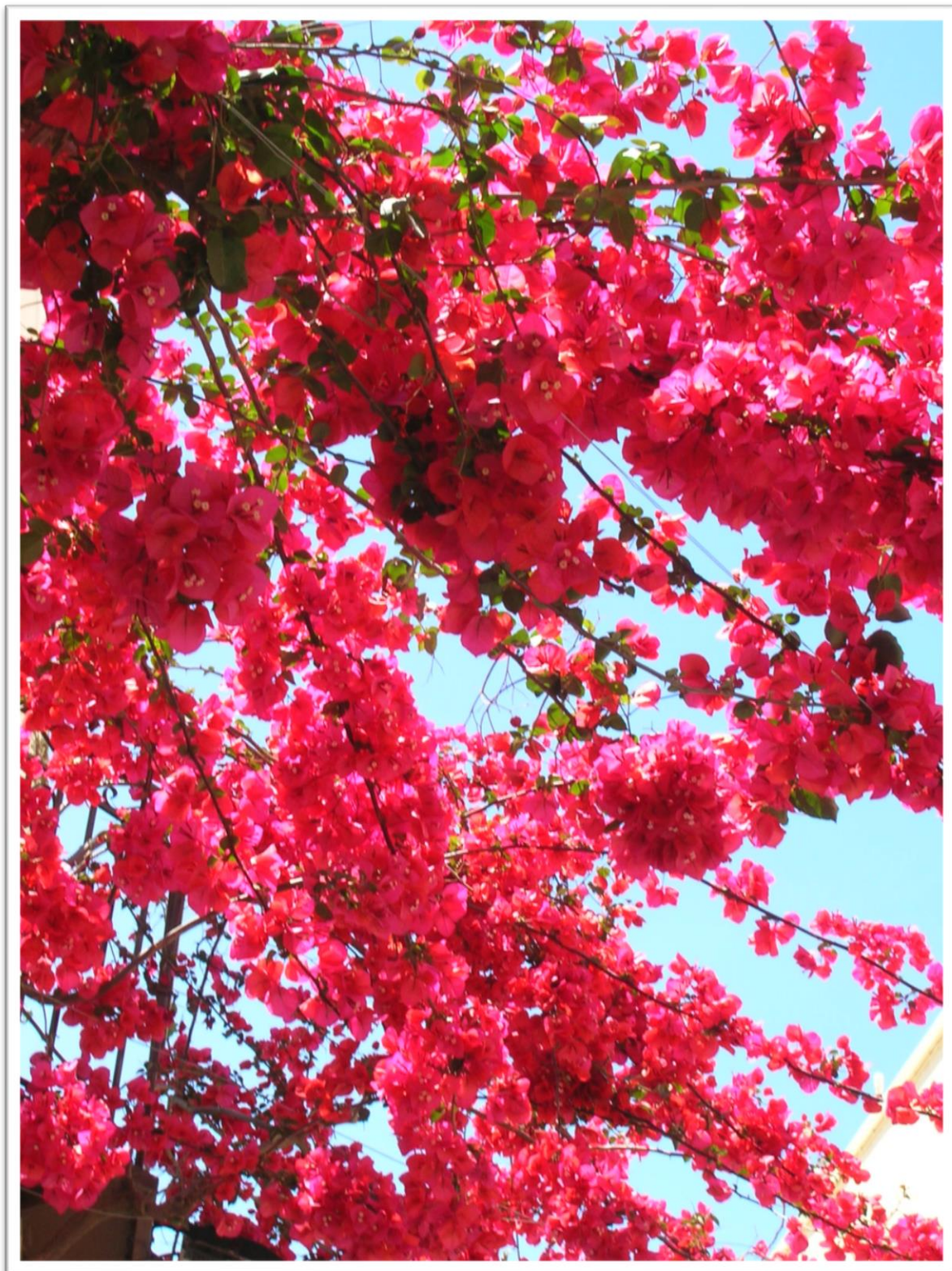

FEITEN OVER HET BEROEMDSTE BOEK

Een snelle toegang tot de Bijbel...

C.M. van Dijk

Feiten over het Beroemdste Boek – Een snelle toegang tot de Bijbel...

Oorspronkelijk opgedragen aan Vietnamese Christenen in het Phanat Nikhom Vluchtelingen Kamp in Thailand.

Iets over de inhoud:

Dit makkelijk leesbare en serieus gratis boekje is geschreven voor wie snel toegang willen hebben tot de inhoud van het toch wel dikke boek dat de Bijbel heet! Wat is het voor boek, hoe ontstond het, hoe kunnen we de Bijbel gebruiken, en wat betekent dit voor ons?

Dit beknopte overzicht over de Bijbelse feiten, met toelichting over hoe we de Bijbel kunnen bestuderen, kan ook worden ingezet voor diegenen die snel een opfrisser willen over de manieren hoe ze tegen Bijbelstudie aankijken, en voor mensen die zich afvragen hoe het ook al weer zat met die feiten rondom de Bijbel! Ook jonge gelovigen, nieuwe Christenen, en mensen die basiskennis over de Bijbel zoeken, zullen hier een handvat vinden.

Natuurlijk kan in dit beknopte overzicht over de Bijbel lang niet alles worden gezegd. Wel hopen we, dat veel mensen zullen worden bemoedigd in hun betere grip en zicht op de Bijbel, en dat het hen enthousiast maakt over onze fantastische God!

Tenslotte: Dit boekje is helemaal gratis voor iedereen, en kan ook via het internet worden gedeeld met wie je maar wil, op voorwaarde dat de inhoud ongewijzigd blijft, en de bron wordt genoemd, waar anderen deze en nóg meer gratis informatie kunnen vinden: www.gratis-antwoorden.nl, - een website waar meer Nederlands en ook Engels materiaal kan worden gevonden dat de lezers kan helpen in het dagelijks leven als Christen.

Hopelijk wordt deze informatie door de lezers ook gratis verder verspreid aan mensen die snel toegang willen hebben tot het beroemdste boek op aarde!

Clara M. van Dijk, 2019.

INHOUD

1. De Bijbel – Wat voor soort boek is het?
2. De Bijbel – Wat is het niet?
3. De Bijbel – Waar gaat het allemaal over?
4. De Bijbel – Wat is het doel van dit boek?
5. Kunnen we vertrouwen op wat de Bijbel zegt?
6. Hoe kunnen we weten dat God bestaat?
7. Welke Bijbelvertalingen kunnen we het beste gebruiken?
8. De talen van de Bijbel.
9. De indeling en de inhoud van de Bijbel.
10. Algemene inhoud van elk Bijbelboek.
11. Een paar van de beroemdste hoofdstukken in de Bijbel.
12. Persoonlijk de Bijbel lezen – een paar tips...
13. Diverse manieren om de Bijbel te bestuderen
14. Verschillende methodes voor Groeps-Bijbelstudie
15. Hoe bereid ik een Bijbelstudie voor?
16. Hoe bewaar ik wat ik gevonden heb?
17. Handige Bijbelverzen om uit het hoofd te leren.
18. Data van een paar belangrijke Bijbelse gebeurtenissen

Ter afsluiting...

1. De Bijbel – Wat voor soort boek is het?

De Bijbel is “Gods Boek”. Het is het oudste, beroemdste en meest verkochte boek op aarde, en door de eeuwen heen ook het boek dat ons leven het méést kan veranderen. Er zijn meer boeken over de Bijbel geschreven dan over enig ander onderwerp... en het is ook het enige boek dat werkelijk betekenis geeft aan ons leven, en antwoorden op de omstandigheden en problemen van het leven. Dat alleen al laat zien, waarom het zo heel belangrijk is om de Bijbel te kennen en te lezen! Het is *een boek van God over jou en mij*, en de volle impact ervan wordt duidelijk als we beginnen om ook echt te doen wat Hij daarin zegt – want pas dan ontdekken we dat wat God zegt inderdaad de waarheid is.

De Bijbel is het handboek voor ons leven. Het is een instructieboek over hoe je de betekenis van het leven kunt vatten, en over hoe je zelfs onder moeilijke omstandigheden een juist leven kunt leiden. Hierin wordt ook verteld over de oorsprong en het doel van ons leven, over de oorsprong en het doel van de mensheid – en zelfs over het begin en einde van alles wat er bestaat! Er wordt verteld over de machtige daden van de enig ware en levende God, en we zullen verbaasd staan te ontdekken dat Hij antwoord geeft, als we ernaar streven Hem op een heel persoonlijke manier te leren kennen...

De Bijbel is een uniek boek met een onzichtbare Auteur. Hoewel veel verschillende mensen door God gebruikt zijn om de inhoud van dit boek op te schrijven, is het duidelijk dat al die vele onderdelen van de Bijbel een eenheid vormen, en geïnspireerd zijn door dezelfde Heilige Geest van God. De mensen die de Bijbel op schrift hebben gezet, hadden een heel hechte band met God. Hij handelde en sprak tot hen, en bewerkte dingen in hun leven. Ook inspireerde Hij hen om deze dingen op te schrijven, zodat wij gezegend en geholpen worden en op onze beurt anderen kunnen helpen.

De Bijbel onderwijst én verandert ons. Al lezende, ontdekken we niet alleen interessante dingen over God als de uiteindelijke Auteur van alles, maar we ontdekken dat de Bijbel over MIJ gaat! Door zijn Woord inspireert, onderwijst, motiveert, troost, en bemoedigt God ons. Hij leert ons wat rechtvaardigheid en heiligheid is, en hoe we een leven kunnen leiden waar Hij blij mee is – en nog zoveel meer over het karakter en de Persoon van God. En dan al die vele praktische voorbeelden van mensen zoals wij, en hoe God met hen omging door alle situaties van het leven heen...

Zoedoende is de Bijbel een boek dat ons niet alleen helpt, maar al lezende verandert het onszelf ook! En het belangrijkste dat we uit de Bijbel kunnen leren is: hoe we kunnen worden gered van onze zonden – al die dingen die we verkeerd deden – door wat de Heer Jezus voor ons gedaan heeft; en: hoe we zélf een persoonlijke relatie kunnen krijgen met God als onze liefhebbende hemelse Vader!

De Bijbel is niet alleen interessant maar ook mooi! Het is verbazend om te merken, dat dingen die vele honderden jaren later gebeurden, al werden voorspeld in het eerste deel van de Bijbel: het Oude Testament... Het is zelfs onmogelijk om alles helemaal te bevatten wat God ons graag wil vertellen in dit verbazende boek! We zien dit ook in de poëzie en schoonheid van de Schriften, die ons vertellen van Zijn liefde voor ons, en van het wonderbaarlijke plan dat Hij heeft voor elk van ons in ons persoonlijke leven.

2. De Bijbel – Wat is het niet?

De Bijbel is geen boek met oude sagen en mythes, maar een boek dat door God is geïnspireerd om ons de waarheid te laten zien van Wie Hij is. In de Bijbel lezen we, hoe Hij Zichzelf aan de mensen heeft laten zien, door hoe Hij omging met de mensheid in het algemeen, en speciaal in hoe Hij omging met de “kinderen van Abraham”: het Joodse volk – als praktisch voorbeeld voor ons!

Er zijn veel bewijzen van te vinden, dat de feiten die de Bijbel noemt ook echt zijn gebeurd, en het is goed om de Bijbel te lezen met een open blik, en God te vragen ons te helpen om Zijn Woord goed te begrijpen.

De Bijbel is ook niet geschreven als een soort theologisch systeem. Dat is ook niet de bedoeling van dit boek – en daar is een reden voor! Veel mensen willen graag God kennen met de hersens alleen, maar dat is niet mogelijk. Als we God echt volledig konden begrijpen, zou Hij niet

onze grote God zijn die het heelal schiep! Ons verstand is daarvoor niet groot genoeg – en als we Hem met ons verstand alleen al konden uitleggen, zouden wij haast als God zijn...

Maar: daar is wel het opwindende feit dat we niet alleen dingen gaan weten over God met ons verstand – een beperkt kennen dus – maar dat we Hem als Persoon leren kennen, als we gaandeweg ontdekken dat Hij zich bekend maakt en handelt in onze *eigen* levens! Want we kunnen een persoonlijke relatie met Hem aangaan – niet door allerlei kennis van een theologisch systeem, maar door gehoorzaam te gaan *doen* wat Hij in de Bijbel zegt. Dan komen we tot de overweldigende ontdekking dat Hij er écht is, dat Hij inderdaad tot ons persoonlijk spreekt, en dat Hij handelt ook in ons leven! Dat is werkelijk de gróóteste persoonlijke ontdekking die elk mens ooit kan doen...

De Bijbel is geen geschiedenisboek. Wel wordt er gesproken over de levens van vele volken in oude tijden, van gebeurtenissen uit de wereldgeschiedenis die echt gebeurd zijn. Maar de reden voor dit boek is niet alleen dat zulke gebeurtenissen echt gebeurd zijn met de mensen en volken waar we over lezen. Die mensen waren ook een belangrijk voorbeeld voor ons, omdat God tot hen sprak op een persoonlijke manier, en omdat zovelen van hen Hem persoonlijk leerden kennen, als de Almachtige God! De Bijbel vertelt ons van hun blijdschap en verdriet, en van de hulp die God gaf - ook door Zijn waarschuwingen als alles mis ging in het land. Hun levens zijn een voorbeeld voor ons in onze situaties, niet door theologische theorieën en geschiedkundige kennis, maar we kunnen van hen leren in het praktische dagelijkse leven – hoe ze wandelden met God en hoe Hij hun gebeden beantwoordde. Hun praktische levens kunnen ons inspireren om met Hem te leven, en zo kunnen ook wij in de toekomst duidelijke voorbeelden worden voor anderen door onze dagelijkse wandel met God.

Dat is een effectieve manier om de wereld ten goede te veranderen – het goede dat God wil dat wij uitwerken in de wereld door de inspiratie van Zijn Heilige Geest – en zo kunnen we zelfs de geschiedenis in onze eigen regio veranderen... Geschiedenis is in feite Gods verhaal...

3. De Bijbel – Waar gaat het allemaal over?

De Bijbel is een boek over God én over onszelf. Behalve de Bijbel is er geen boek op aarde ooit geschreven, dat zo diep over ons eigen leven gaat. Het enige echt betrouwbare boek over ons kan alleen worden geschreven door de Heer die ons gemaakt heeft! Ook kan het enige betrouwbare boek over God, Die niemand immers ooit heeft gezien, alleen worden geschreven worden vanuit inspiratie door God Zelf...

Het feit alleen al dat we een Bijbel hebben, laat zien dat God het nodig vond dat we die informatie over Hem en over onszelf zouden hebben. Al direct aan het begin van de Bijbel lezen we, hoe God een relatie met de mens had, met Adam en Eva, en hoe die relatie stukliep toen Adam en Eva God niet gehoorzaamden – dat betekende dat zij zondigden.

Ze werden bang voor God en wilden zich verstoppen, omdat ze zich schaamden en schuldig voelden voor Hem en voor elkaar. De eenheid was weg, en de relatie was kapot... En zo zien we dat waar de zonde de wereld binnenkwam, er ook problemen, frustratie, vrees en zelfs dood de wereld binnenkwamen. Zonde is zelfs de oorzaak van het stuklopen van onze maatschappij: liegen, stelen, moorden, en vele andere zonden maken het niet alleen moeilijk voor de economie om te bloeien, maar vooral ook voor de mensen om gelukkig te zijn...

Waarom is de Bijbel als boek zo heel hard nodig? We zien in de Bijbel, hoe zonde, ellende en misdaad de wereld binnenkwamen, en dat de mensen daardoor het contact met God verloren hebben – onze relatie liep stuk vanwege onze zonden – dat geldt ook voor jou en mij... En toch is er een weg terug naar God! Als wij die weg terugvinden, vinden we weer de ware betekenis van ons eigen leven terug. Die terugweg, die vinden we in de Bijbel... Daarom gaf God ons zijn Woord, om de mensheid te redden, en ook ons! En verbazend genoeg zien we daar dat die terugweg niet een theorie of rijtje geboden voor het leven is, maar dat die *terugweg een Persóón is: Jezus...* Hij zegt: “*Ik ben de Weg, de Waarheid en het Leven. Niemand komt tot de Vader dan door Mij*” (Joh.14:6).

Hoe kan de Bijbel ons dan helpen om de weg te vinden terug naar God? Onze gebroken relatie met God heeft reparatie nodig. De Bijbel legt uit, dat God als onze hemelse Schepper en Vader al een plan had voordat Hij de wereld schiep: Hij wíst al dat de dingen op een dag verkeerd zouden

gaan... en Hij schiep een weg terug! Dit is zijn plan: God stuurde zijn Zoon Jezus naar de aarde, die ook genoemd wordt “de Weg”, en “het levende Woord”. Het doel van zijn komst was dat Jezus de boete voor onze zonden zou betalen, in onze plaats, door de dood te sterven die wij verdiend hadden vanwege al het kwaad dat we gedaan hadden. En omdat onze doodstraf al door Jezus gestorven is, kunnen wij worden vergeven voor alle verkeerde dingen die we gedaan hebben... Dank U Heer Jezus dat U mijn doodstraf op U hebt genomen! We hoeven ons nu niet meer schuldig en beschaamd te voelen, maar kunnen nu een herstelde en zuivere relatie hebben met God als onze hemelse Vader.

We zien dus dat we een Persoon nodig hebben: Jezus – niet een menselijk systeem of een serie regels – om de weg naar God terug te vinden. De keus is aan ons: willen we naar Jezus toe gaan, om zijn liefde en vergeving te ontvangen, en om God te gehoorzamen met zijn hulp? Als dat zo is, wordt de Bijbel het meest opwindende boek voor ons, als we gaan doen wat er staat! Want God doet wat Hij belooft, en vaak bevestigt Hij zijn Woord met zijn wonderbaarlijke en geweldige daden. Wij kunnen veel van dat soort opmerkelijke gebeurtenissen in de Bijbel vinden, en ze gebeuren ook beslist vandaag nog – God is heel actief op de aardse planeet!

Hoe kan de Bijbel onze persoonlijke levens veranderen? Zoals we al zagen, vertelt de Bijbel ons dat God van ons houdt en dat Hij verlangt naar onze vergeving door de Heer Jezus. Het resultaat is, dat we geen schuld en schaamte meer hoeven te voelen, en dat we nu zeker weten dat God ons aanneemt en ons graag in het dagelijks leven wil helpen. De Bijbel laat ons ook zien, hoe we de weg terug kunnen vinden naar de liefde, vreugde, vrede, geduld, vriendelijkheid, goedheid, trouw, geloof, zachtmoedigheid en zelfbeheersing (Galaten 5:22), die we kwijt waren geraakt door onze zonden. Ja, we kunnen die echt terugvinden! In de Bijbel lezen we dat we dit kunnen door de Heilige Geest...

Onze veranderde levens zullen dan aan anderen laten zien dat er een God is, wiens karakter ook echt zó is – volkomen liefde, vreugde, vrede – en wie wil nou niet de goedheid van onze levende God leren kennen, die zijn Zoon Jezus naar de aarde stuurde om in onze plaats de dood te sterven die wij hadden verdiend... zodat wij het eeuwige leven kunnen ontvangen dat Hij voor ons heeft klaargezet in de hemel – waar Hij ons in heerlijkheid zal ontmoeten!

4. De Bijbel – Wat is het doel van dit boek?

De Bijbel leert ons dat de God die ons gemaakt heeft, ons liefheeft als Vader, en dat Hij een goed plan heeft voor ons leven. Voor veel mensen, zelfs bij Christenen, is het kennen van God nog niet het eerste doel in hun leven. Hun echte doel is iets anders: zoals een beter en succesvol leven, om gerespecteerd te worden door de mensen die ze kennen, of zelfs om prestige krijgen door het doen van belangrijk werk – ook in de kerk...

We kunnen ons zo druk maken voor God – op zich is dat niet verkeerd, maar het brengt ons niet dicht bij Vader-God. Want: als die bezigheden het doel van ons leven worden, dan hebben ze een beetje de plaats van God ingenomen, en kunnen afgoden worden die al onze aandacht wegtrekken van God Zelf! We kunnen niet vertrouwen op onze eigen pogingen, maar alleen op God Zelf en onze relatie met Hem. Onze vertrouwenspositie hoort alleen te zijn in onze liefhebbende God, niet in onze dienst voor Hem of voor dingen van de wereld.

Zulke “valse goden” halen zelfs de effectiviteit van ons leven weg: ze dragen geen blijvende vrucht, en uiteindelijk zijn ze niet goed voor ons. Alleen God en onze relatie met Hem als hemelse Vader kunnen het echte, uiteindelijke doel zijn van ons leven: Hem te kennen, zijn zuiverheid en liefde voor ons – dat geneest ons, brengt ons dicht bij Hem.

Laten we op dit doel focussen: *Hem te kennen – Hij is zó speciaal, Hij is het zó waard!*

De Bijbel leert ons om te groeien in de genade en kennis van onze Heer en Heiland Jezus Christus (2Petr.3:18). Interessant: genade komt hier éérst, dan pas kennis! God is genadig en helpt ons om Hem intiemer te kennen ondanks onze vroegere fouten; om te leren wat het betekent vergeven te zijn – en om te leren wandelen met Hem in het leven van alledag, zodat we Hem goed leren kennen dwars door de strijd van het leven heen.

Het is goed om onszelf hier een paar dingen af te vragen. Wandelen we werkelijk met Hem in het praktische dagelijkse leven? Doen we alles vanuit onze relatie met Jezus en de hemelse Vader, en is die relatie, en het beter leren kennen van Hem, echt ons doel bij alles wat we doen? Waar besteden

we de meeste gedachten en tijd aan? Wat is de echte motivatie van wat we doen? Wat is het doel dat we “nastreven” in het leven? – Als onze motivatie andere doelen heeft dan de relatie met onze Heer, kunnen we gevaar lopen andere goden te gaan dienen, en onze levens kunnen dan niet echt effectief zijn voor Hem. Ook zullen we de volheid missen van zijn liefde, vreugde en vrede – want Hij is een opwindende God, en al zijn plannen zullen een afspiegeling zijn van zijn prachtige karakter. En tenslotte zullen onze eigen karakters dat gaan weerspiegelen, als we steeds met Hem blijven wandelen. Waar je naar kijkt, daar ga je op lijken... (2Kor.3:18)!

Door de Bijbel leren we, Hem te vertrouwen in geloof, terwijl we Hem in het echte leven gehoorzamen. Als we bovenal streven naar een diepere relatie met God, en om echt te doen in de praktijk wat Hij zegt, dan zal Hij zorgen voor de dingen die we daarvoor moeten opgeven. Hij wil ons helpen, tijd te vinden, en vrienden, en manieren om voor ons gezin te zorgen – en om Hem daarin te leren vertrouwen zal een echte geloofsstap zijn voor ons allemaal...

Vooraf in situaties waarin we Hem gehoorzaam waren, zullen we ontdekken dat Hij voorziet in onze noden, zelfs op onverwachte en wonderbaarlijke manieren - en dat versterkt ons geloof !

De Bijbel leert ons, dat we Gods stem kunnen verstaan voor onze levens en dat van anderen. Dit is een van de meest opwindende dingen die we kunnen leren! Het is al te zien in het Oude Testament, waar Gods profeten spraken over God en zijn plannen voor het volk. God wil ons zijn Heilige Geest geven, en we kunnen Hem persoonlijk daarom vragen in onze eigen levens! De Heilige Geest vertelt ons wat God wil zeggen, geeft ons zijn inzichten, en nog veel meer dat wij nodig hebben. Daarom helpt het ons zo, de Bijbel te lezen, vooral het Nieuwe Testament! Bovendien kunnen we zelfs zijn grootse opstandingskracht ervaren (dezelfde kracht die Gods Zoon Jezus Christus uit de dood heeft opgewekt, nadat Hij gestorven was voor onze zonden: Php.3:10). Die enorme kracht helpt ons op onze nieuwe levensweg met Hem.

5. Kunnen we vertrouwen op wat de Bijbel zegt?

Experimenteel bewijs kan worden gebruikt, als theoretische wetenschap onvoldoende bewijskracht heeft. Zoals we al zagen, kan het menselijk denken en intellect op zich nooit Gods bestaan bewijzen. Zelfs in de wetenschap moet iedere theorie zijn uiteindelijke bewijs vinden in het praktische experiment (de “proef op de som”) – dat betekent dat de feiten in de praktijk ons laten zien of de theorie “werkt” – of het wel klopt met de praktijk. Datzelfde geldt voor de Bijbel. We zullen pas merken of de dingen die erin geschreven staan ook waar zijn, als we ze gaan uitvoeren – dat betekent dat we gaan doen wat God zegt dat we moeten doen! Ik heb eens een student in de natuurkunde ontmoet, die wilde weten of de boodschap van de Bijbel echt waar was. Hij begon als probeersel te leven “alsof het waar was“, en na zo’n 1½ jaar ontdekte hij dat deze proef op de som zijn leven totaal had veranderd! Toen wist hij dat de Bijbel inderdaad waar was, en werd hij een echte gelovige in God.

De Bijbel geeft ons een goede aanwijzing over hoe we weten of een bepaalde leer van God komt! Er staat in Johannes 7:17a, “*Als iemand de wil heeft om zijn wil te doen, zal hij van dit onderricht weten of het uit God is*”... Als we echt God volgen en zijn woorden uitvoeren, zal Hij ons leren begrijpen wat Hij wil dat we doen, en ons leren zijn Woord te begrijpen door de innerlijke vrede die Hij geeft, terwijl Hij ons dichterbij Zichzelf brengt.

We kunnen een antwoord geven aan mensen die de Bijbel aanvallen. In onze tijd hebben veel mensen geprobeerd om de Bijbel aan te vallen. Veel mensen wijzen naar Darwin, die geloofde in de “evolutietheorie”, die stelt dat lager dierlijk leven zich ontwikkelde tot hogere vormen van dierlijk leven zoals apen, die zich dan uiteindelijk ontwikkeld zouden hebben in de mens. Maar daarvoor lijkt weinig bewijs – de evolutietheorie is nog steeds niet meer dan een theorie, en men zegt wel dat Darwin tegen het einde van zijn leven Christen is geworden. Hoe het ook zij, de Bijbel zegt dat God alle dingen schiep, maar niet “hoe”! Kunnen we dat geheim bij Hem laten liggen, ook wetenschappelijk?

Een ander voorbeeld daarvan is het scheppingsverhaal, dat veel mensen onbetrouwbaar vinden – hoe kon God de wereld nou maken in maar zeven dagen? Nu moeten we begrijpen, dat dit geen “dagen” waren zoals wij die begrijpen, want een dag wordt bepaald door het opgaan en ondergaan van de zon – maar de zon werd pas op de vierde “dag” geschapen! Het zijn “God-dagen”... Interessant is

daarbij, dat de Bijbel zegt in 2Petrus 3:8, dat “één dag bij de HEERE is als duizend jaar en duizend jaar als één dag”. Inderdaad, onze God die ook de tijd geschapen heeft, heeft als enige rechtmatig grip op ons verleden en onze toekomst, omdat Hij dit tijdsbestek van bovenaf beziet, en door zijn profeten kan laten weten ook wat er in de toekomst gaat gebeuren.

Over de betrouwbaarheid van de oudere delen van de Bijbel zoals Genesis is veel te vertellen.

Veel mensen hebben geprobeerd om het scheppingsverhaal aan te vallen, denkend dat dit niet betrouwbaar kon zijn, omdat in de oudheid de meeste mensen niet konden lezen en schrijven, en afhankelijk waren van verhalen die hun voorvaderen overleverden. Als dat zo was, zou Mozes de eerste persoon kunnen zijn om deze verhalen van God op te schrijven. Maar al in de vorige eeuw heeft de wetenschap ontdekt, dat al vóór de tijd van Abraham – nu zo’n 4000 jaar geleden – de kunst van het schrijven gebruikt werd! In 1975 vonden archeologen in Syrië resten van Ebla, een stad die al bestond voordat Abraham geboren werd. Daarin waren kleitabletten die de specialisten konden lezen – zelfs de oude Bijbelverhalen van Sodom en Gomorra werden vermeld, waarvan tot dan toe sommige mensen dachten dat ze nooit hadden bestaan! Zo zien we dat de schrijfkunst al heel oud is, en veel Bijbelkenners geloven dat het waarschijnlijk is, dat Mozes geschriften gebruikt heeft uit nog vroegere tijden, toen hij zorgde dat de eerste vijf Bijbelboeken (de zogenaamde “Pentateuch”) werden opgeschreven. Verder zegt de Joodse traditie, dat al voor de zondvloed Henoch het schrift uitvond – opnieuw een aanwijzing dat we op solide grond staan als we kijken naar de geschiedkundige betrouwbaarheid van de vroege Bijbelgedeelten. Verderop zullen we nog meer over Henoch lezen...

Nog meer belangrijke indicaties... Ja, er zijn meer belangrijke indicaties die wijzen op de betrouwbaarheid van ook de oudste Bijbeldelen. Voor de zondvloed konden de mensen zeer, zeer oud worden. We vinden dit niet alleen in de Bijbel, maar ook in verhalen van buiten de Bijbel. Het lijkt erop, dat voor de zondvloed de omstandigheden op aarde idealer waren voor het menselijk leven; omstandigheden die dramatisch veranderden door de wereldgebeurtenissen die ook de zondvloed veroorzaakten – zodat we nu veel korter leven... en draaide aarde toen sneller, met kortere jaren??

Het is interessant dat juist de hoge leeftijden voor de zondvloed het mogelijk maakten dat betrouwbare informatie werd doorgegeven! Genesis 5:27 maakt duidelijk dat de oude Methusalem met zijn 969 jaar de oudste mens in de Bijbel was, en hij besteedde de eerste 250 jaar van zijn leven in de tijd dat Adam nog leefde! Methusalem was de zoon van de meest godvrezende man die voor de zondvloed leefde: Henoch, die wandelde met God, en God nam hem tot Zich op de leeftijd van 365 jaar (Gen.5:24). De Joodse traditie zegt dat hij het schrift heeft uitgevonden – en dus dingen kon vastleggen die gebeurden... Van Henoch wordt ook gezegd dat hij een profeet was (Judas vers 14-15), en de naam van zijn zoon Methusalem schijnt te betekenen “***Als hij sterft wordt het gezonden***” – en Methusalem stierf in het jaar van de zondvloed! Daarbij zal die naam een enorme aansporing zijn geweest voor zijn kleinzoon Noach, om door te gaan met het bouwen van de ark, die God hem gevraagd had te bouwen, om zichzelf en zijn gezin en vele dieren te redden als de zondvloed zou komen. Immers – als Methusalem zou sterven, zou het oordeel van de zondvloed komen – en nog nooit was iemand al zó oud geweest! Wat een monument van Gods genade, om zo lang te wachten met zijn oordeel...

Als we naar de hoge leeftijden kijken van de mensen die voor de zondvloed leefden, zoals te lezen is in Genesis 5, lijkt het waarschijnlijk dat Methusalem Adam nog heeft ontmoet, de historisch meest betrouwbare bron van de gebeurtenissen in Genesis. Methusalem was de vader van Lamech en de grootvader van Noach, die de zondvloed overleefde omdat hij Gods instructies gehoorzaamde om de ark te bouwen. En Sem, de zoon van Noach en dus achterkleinzoon van Methusalem, heeft zijn eerste 100 jaar geleefd in de tijd dat Methusalem nog leefde, en hij heeft ongetwijfeld gepraat met zijn overgrootvader en zijn godvrezende vader Noach over de dingen van God. En deze zelfde Sem leefde nog ná de zondvloed, toen Abraham (die de vader van alle gelovigen wordt genoemd) op zoek was naar de dingen van God – Sem stierf zelfs pas tegen het einde van Abrahams leven...

Zodoende kan Abraham de feiten zeker gehoord hebben van Sem, die ze kan hebben gehoord van Methusalem, die ze weer kan hebben gehoord van Adam zelf! Uit de derde hand!

Dat maakt het waarschijnlijk, dat de Bijbel inderdaad het meest betrouwbare scheppingsverhaal is dat de mensheid ooit zal bezitten... En al kunnen we niet bewijzen dat Abraham of iemand in zijn familie heeft opgeschreven wat ze over God wisten, toch is dat niet onwaarschijnlijk als Henoch

inderdaad het schrijven heeft uitgevonden. Bovendien weten we uit andere bronnen, zoals de al genoemde Ebla-tabletten, dat de schrijfkunst al bekend was in Abrahams dagen – dus is het aannemelijk dat deze belangrijke feiten toen zijn opgeschreven ook voor toekomstige generaties.

6. Hoe kunnen we weten dat God bestaat?

A. De natuur, de schepping

God sprak, en het universum was er (zie Genesis 1) – wat een krachtige stem moet dat geweest zijn! De natuur en de sterrenhemel die God heeft gemaakt (Psalm 8:4) laten zien hoe krachtig en groots God is, en hoe prachtig Hij alles heeft gemaakt, met een onnavolgbaar verfijnd design. Ook het kleine miertje en het grassprietje, ja zelfs de eenvoudigste bacterie, zijn zo bijzonder dat zelfs de knapste wetenschappers die niet kunnen namaken. En kijk eens naar je eigen hand, hoe ingenieus die gemaakt is!

Het is goed te bedenken, dat áls dit alles “vanzelf” was ontstaan, dit een groter wonder zou zijn dan dat de Schepper het heeft bedacht – en dat zónder Hem ons leven geen echte bedoeling of betekenis zou hebben...

B. De Bijbel

In de Bijbel zien we, hoe God vanuit zijn andere, eeuwige dimensie, de hemel en de aarde gemaakt heeft. We zien daarin ook, waaróm wij hier op aarde zijn: omdat Hij van ons houdt en een plan en bedoeling heeft met ons leven. Daar kunnen we Hem gerust naar vragen! God houdt ervan als we bij Hem komen met onze persoonlijke vragen en problemen; Jeremia 19:13 zegt, “Wie Mij met hart en ziel zoekt, zal Mij vinden”. In de Bijbel staat ook te lezen Wie Hij is, en hoe we Hem beter kunnen leren kennen. Daarin staan zijn woorden, en die hebben grote kracht!

De Bijbel is het enig betrouwbare handboek voor ons leven. De Bijbel is bovendien een profetisch boek, dat laat zien hoe God eeuwen tevoren al veel dingen door profeten voorzegde, die later ook werkelijk zijn gebeurd...

C. Verschil tussen goed en kwaad

De meeste mensen op aarde erkennen dat er verschil is tussen goed en kwaad. De maatstaf daarvoor vind je als morele code bij een “totaal goed” (God), tegenover een “totaal kwaad” (de duivel), waaraan we kunnen afmeten of iets goed of verkeerd is. In een maatschappij die Gods maatstaven loslaat zoals die in de Bijbel staan, zien we een toename van ongerechtigheid en geweld. Maar ook al doen mensen wél goed hun best, ze maken vaak verkeerde keuzes in het leven!

Ook wij hebben allemaal wel foute keuzes gemaakt: Zonden... ***Voor dat zondeprobleem is in de hele wereldgeschiedenis maar één oplossing: Vergeving door het kruisoffer van Jezus.*** Alléén de Bijbel heeft die oplossing! Andere godsdiensten weten daar niet van, en missen zo het allerbelangrijkste in het leven: de weg terug naar God de Vader.

Toen God de wereld schiep en ons een vrije wil gaf, wist Hij dat we allemaal vaak zulke foute keuzes zouden maken (Rom.11:32-36). Maar Hij wist ook tevoren, dat Hij Jezus naar de aarde zou sturen om onze zonden aan het kruis te dragen – dat plan zat er al bij toen Hij alle dingen schiep met een Woord – dat vlees geworden is in Jezus Christus (Joh.1:1-10+25; Kol.1:15-17; 1Petr.1:20), die ook het “begin van Gods schepping” wordt genoemd (Openb.3:14). Het is God dus allemaal zeker niet uit de hand gelopen! Hij heeft al bij de schepping de oplossing voor onze zonden mee ingepland...

D. Antwoord op gebed

Soms spreekt God tot ons heel persoonlijk, vooral door antwoord op gebed. Als dat gebeurt weet je extra zeker dat Hij, de machtige God, je gehoord heeft - dat Hij er is, en dat Hij jou als klein mensje helemaal ziet staan! Hij ziet je en houdt van je, en spreekt tot ons op heel veel manieren: door vrede in je hart, door woorden in de Bijbel, en soms door omstandigheden, gebeurtenissen, of iets dat

je in de kerk hoort. Als je van Jezus houdt en steeds meer aan Hem denkt, kun je Zijn antwoord ook steeds makkelijker horen...

Alleen de Bijbel vertelt ons dat we iets persoonlijk van God kunnen horen... Geen enkele andere godsdienst vertelt ons dat – in die andere godsdiensten probeert de mens steeds weer uit te reiken naar God door wetten en rituelen; maar het bijzondere van God is juist dat Hij persoonlijk naar de méns uitrekt! De Bijbel geeft daarvan talloze praktische voorbeelden uit de geschiedenis... en antwoord op gebed is zo'n voorbeeld. Ga dingen aan God vragen – probeer het gerust uit!

E. De Heilige Geest, en wonderen

Door de Heilige Geest (om zijn hulp mogen we God telkens weer vragen!) leert God ons Wie Hij is. Door de Heilige Geest gebeuren er ook vandaag nog wonderen, zoals profetie: God weet wat Hij in ons leven en ook in de toekomst van plan is, en wat er gaat gebeuren – omdat Hij als Schepper van de tijd bóven de tijd en bóven onze levens staat. Hij vertelt ons daarover in de Bijbel, en verlangt er naar tot ons te spreken door de Heilige Geest. Hij bevestigt ook de waarheid in onze harten door de Heilige Geest.

Er gebeuren zelfs vandaag nog wonderen: mensen worden nog steeds genezen door God, en soms staan ze zelfs uit de dood op in de Naam van Jezus! En de Heilige Geest maakt ons leven ook vruchtbaar: met de vruchten van liefde, blijdschap, vrede, geduld – en nog veel meer (zie Gal.5:22-23). Echte liefde is trouwens niet gebaseerd op iets dat wetenschappelijk te bewijzen is, maar het is een stukje van Gods hart, dat we kunnen ontvangen vanuit zijn bovennatuurlijke dimensie: de Heilige Geest. We kunnen daar allemaal over lezen, maar vragen we ook echt om zijn tegenwoordigheid en hulp?

7. Welke Bijbelvertalingen kunnen we het beste gebruiken?

Het is belangrijk om uit te zoeken, welke soort vertaling we het best kunnen gebruiken voor onze persoonlijke Bijbelstudie.

Ten eerste zijn daar de meer letterlijke en nauwkeurige Bijbelvertalingen, en die zijn het meest geschikt voor mensen die de Bijbel diepgaand willen bestuderen en die onze taal goed begrijpen. In het Nederlands zijn daarvan de Herziene Statenvertaling (HSV) en de wat oudere vertaling van het Nederlands Bijbelgenootschap (NBG) uit 1952 een goed voorbeeld. Ze staan dicht bij de oorspronkelijke grondtekst, en met name de Herziene Statenvertaling had de beschikking over nieuwe onderzoeksresultaten en manuscripten zoals de Dode Zee-rollen die we ook elders vermelden.

Ten tweede zijn er ook de “parafraze”-vertalingen, zoals Het Boek en de Groot Nieuws Bijbel. Die zijn geschikt om snel grip te krijgen op de inhoud, ook als je liever “gemakkelijk Nederlands” leest. Ze zijn goed voor persoonlijk gebruik, maar niet zo nauwkeurig als de meer letterlijke vertalingen.

Verder: Tegenwoordig zijn er van elke vertaling wel meerdere versies; sommige hebben commentaren en voetnoten die ons helpen om de tekst beter te begrijpen – vaak zijn die wel iets duurder. In een goede Christelijke boekwinkel kunnen we advies krijgen over welke Bijbel voor onze situatie het meest geschikt is. Via internet kunnen we nu allerlei vertalingen én uitleg downloaden!

8. De talen van de Bijbel

De twee delen van de Bijbel zijn: Het Oude Testament (OT, geschreven voor de tijd van Jezus), *en het Nieuwe Testament* (NT, dat vertelt over Jezus en de groei van de kerk). Ze zijn geschreven in verschillende talen. Het OT is hoofdzakelijk in het Hebreeuws geschreven (en kleine stukjes in het Aramees), en het NT in het Grieks.

Het Hebreeuws en Grieks zijn ook vandaag nog bekende talen! Het is geweldig dat we nog steeds zoveel weten van de talen van de Bijbel; dat is een krachtige hulp bij het vertalen. Veel taalstudie is gedaan voor zowel het OT als het NT, om ons een zo nauwkeurig mogelijke vertaling van onze Bijbel te geven. Ook werden de vroegste manuscripten – de oude handgeschreven exemplaren – zorgvuldig bestudeerd, en soms vinden we zelfs nog stukjes van zeer oude manuscripten...

Het Oude Testament (OT)

Het OT is hoofdzakelijk in het Hebreeuws geschreven, dat is de oude taal van het Joodse volk. De Joden hebben hun taal zorgvuldig bestudeerd, en na een lange periode waarin het Hebreeuws hoofdzakelijk werd gebruikt voor aanbidding en gebruik in de synagoge, is de taal nu weer tot leven gekomen als de taal van de in 1948 weer opgerichte staat Israël. Het grootste deel van het OT staat dus in het Hebreeuws, maar een paar stukjes zijn in het Aramees: Daniël 2:4b-7:28; Ezra 4:8-6:18, 7:12-26; en Jeremia 10:11. Het is interessant om naar deze stukjes te kijken, en uit te zoeken waarom ze in het Aramees staan... De Babylonische ballingschap kreeg verder een belangrijke invloed op de Joodse geschiedenis. Er werden veel mensen weggevoerd als slaven naar Babylon; God had dat laten gebeuren vanwege hun zonden.

Tijdens en na deze periode, toen velen terug gingen naar hun eigen land, waren veel Joden begonnen Aramees te spreken; en tegen de tijd dat de Heer Jezus geboren werd was dat de volkstaal. Maar voor tempelgebruik en studie van het OT bleef het Hebreeuws de standaard, en de Joden die de boeken van het OT overschreven waren zeer zorgvuldig – maar hoe konden we dit nu aantonen?

Tot 1948 kwamen de oudste manuscripten van het OT uit de 9^e eeuw na Christus – en veel kritische mensen dachten dat na zoveel jaren van overschrijven deze manuscripten niet betrouwbaar konden zijn... Maar in 1948 vond een herdersjongen een aantal zeer oude boekrollen in grotten dicht bij de Dode Zee in het zuiden van Israël, die zo'n 2000 jaar oud waren! Deze boekrollen lieten duidelijk zien hoe accuraat die latere kopieën gemaakt waren – er waren maar zeer kleine verschillen tussen de oude en nieuwere exemplaren. Onder deze oude Dode Zee manuscripten was ook een volledige boekrol van het boek Jesaja, die nu een van de kostbaarste bezittingen is van Israël als natie. God had zijn Woord beschermd voor toekomstige generaties.

Het Nieuwe Testament (NT)

De Griekse cultuur was een van de invloedrijkste aller tijden, vooral in de jaren “voor Christus” (voordat Christus geboren werd). Toen het NT ontstond, werd dit ook geschreven in het Grieks, als de taal die werd begrepen door de meeste mensen in dat deel van de wereld (vandaag zou Engels zo'n taal zijn). Veel belangrijke geschriften uit die tijd bestaan nog steeds voor ons om te bestuderen; daarom kunnen we goede vertalingen maken van het Griekse NT, naar onze eigen talen.

Belangrijk is ook, dat na terugkeer uit de Babylonische ballingschap, veel Joden waren verhuisd van hun eigen land naar omringende landen waar Grieks de gebruikelijke taal was. Ze konden dus het NT lezen. Ook hadden ze het OT al in het Grieks vertaald (de zogenaamde “Septuagint”, genoemd naar de circa 70 vertalers). Het is belangrijk dit te weten, want het NT noemt soms teksten uit het OT die een beetje anders klinken in de NT-vertaling – omdat ze uit die oude Griekse versie van het OT overgenomen waren en niet vanuit het oorspronkelijke Hebreeuws, dat moeilijk te begrijpen was voor alle volken buiten Israël.

9. De indeling en de inhoud van de Bijbel

Het woord “Bijbel” komt van het Griekse woord “Biblia”, dat “boeken” betekent. Het is een verzameling van 66 kleinere boeken, die bijeengebracht zijn tot één groot boek dat we nu de Bijbel noemen. De Bijbel bestaat uit twee delen: het Oude Testament (OT) dat “oude verbond” betekent, en het Nieuwe Testament (NT), dat “nieuwe verbond” betekent. Een verbond betekent daarbij een officiële overeenkomst die God met de mens heeft gemaakt.

De Bijbel is niet in een geschiedkundige, “chronologische”, volgorde gegroepeerd, en het is belangrijk om dat te beseffen als je erin leest! In plaats daarvan zijn de Bijbelboeken in categorieën gegroepeerd, met de historische boeken (over het verleden) aan het begin, de profetische boeken (o.a. ook over de toekomst) aan het einde, en de andere geschriften in het midden. Die indeling geldt zowel in het OT als het NT, en binnen elke groepering kunnen er onderverdelingen zijn. En daarbinnen is tot op zekere hoogte dan wel rekening gehouden met de geschiedkundige chronologische volgorde.

De Bijbel is als volgt in categorieën gegroepeerd:

Oude Testament – 39 boeken:

1. Historische boeken : (a) Boeken van Mozes: Genesis – Deuteronomium
(b) Andere historische boeken: Jozua – Esther
2. Geschriften : Poëtische boeken: Job – Hooglied
3. Profetische boeken : (a) Grote profeten (qua boekgrootte): Jesaja – Daniël
(b) Kleine profeten: Hosea – Maleachi.

Nieuwe Testament – 27 boeken:

1. Historische boeken : (a) Evangeliën: Mattheus - Johannes
(b) Handelingen van de apostelen (ontstaan van de kerk)
2. Geschriften : (a) Brieven van Paulus: Romeinen – Hebreëen
(b) Andere brieven: Jakobus – Judas,
3. Profetisch boek : Openbaring aan Johannes.

Hoe vind ik nu snel een Bijbelboek of Bijbeltekst? Allereerst is het heel handig om de *volgorde* van de Bijbelboeken uit het hoofd te leren, zodat je vlug de plek kunt vinden waar het Bijbelvers staat. Het helpt ook om op het *snijvlak* van je Bijbel een balpenstreepje te zetten voor de volgende Bijbelboeken: Jozua t/m. Esther, Jesaja t/m. Daniël, Mattheüs t/m. Handelingen, en Jakobus t/m. Judas. De ongemarkeerde snijvlakstukjes geven dan aan waar de andere Bijbelboeken staan! *Dit systeem werkt écht...*

In een *Concordantie* kun je Bijbelwoorden op alfabet opzoeken. Zoek dan een woord uit de tekst die wat minder vaak voorkomt in het taalgebruik, bv. “Tot U roep ik, HEERE, mijn Rots” – dan neem je in dit geval het woord “Rots”. Een goede Concordantie is een zeer waardevol bezit!

10. Algemene inhoud van elk Bijbelboek

Hieronder volgt wat korte informatie over elk Bijbelboek, zodat we gemakkelijker vinden wat we zoeken. Let op: uiteraard is niet de hele inhoud van een boek in één zinnetje weer te geven!

OT – Historische boeken

(a) Boeken van Mozes: de “Torah” (Wet), ook wel genoemd “Pentateuch” (d.w.z. 5 boeken)

- Genesis : Begin – schepping; zondvloed; Abraham en zijn gezin; tocht naar Egypte.
Exodus : Mozes; reis uit Egypte door de woestijn; 10 geboden; priesterschap en tabernakel.
Leviticus : Wetten over priesterschap; offers; feesten in Israël.
Numeri : Telling van Israëlieten in de woestijn; ongeloof; omzwervingen in de woestijn.
Deuteronomium: “Tweede Wet”; “boek der herinnering”; de dood van Mozes.

(b) Andere historische boeken

- Jozua : Inname van Kanaän, het “Belofde Land”; verdeling van het land.
Richteren : God is Koning over Israël en gebruikt sterke leiders, maar velen falen.
Ruth : Een buitenlandse vrouw gelooft in God; ze komt in het voorgeslacht van Christus.
1Samuel : Geboorte van profeet Samuël; Saul verworpen als koning; David gezalfd tot koning.
2Samuel : Davids koningschap over Israël; hij koopt een dorsvloer (later kwam hier de tempel).
1Koningen : David sterft; regering en dood van Salomo; Koninkrijk verdeeld in Noord en Zuid-rijk.
2Koningen : Verdeeld koninkrijk; oordeel over zonden van Israël (Noord), en later van Juda (Zuid).
1Kronieken : Israëls voorgeslacht tot David; zijn regering en dood (overlapt de vorige boeken).
2Kronieken : Regering van Salomo; verdeeld koninkrijk; zonden van het volk; weg in ballingschap.
Ezra : Eerste pogingen tot terugkeer uit ballingschap, en om volk en tempel te herstellen.
Nehemia : Herstel van de muren rondom Jeruzalem; geestelijk herstel.
Esther : Een Joodse koningin in ballingschap redt haar volk.

OT – Geschriften

Poëtische boeken

Job	: Een rechtvaardige man behoudt zijn geloof in Gods rechtvaardigheid ondanks lijden.
Psalmen	: Vijf groepen liederen voor God; vele geschreven door David.
Spreuken	: Woorden van wijsheid en levensadviezen; vele door Salomo, de zoon van David.
Prediker	: Het leven op aarde zal nooit volle vervulling geven....
Hooglied	: Een liefdeslied met ook geestelijke inhoud, geschreven door Salomo

OT – Profetische boeken

(a) Grote profeten (boeken met grotere omvang)

Jesaja	: Zijn roeping; profetieën van oordeel (over Israël & natiën) en toekomstige troost.
Jeremia	: Zijn roeping; profetieën van oordeel (over Israël & natiën); ballingschap naar Babel.
Klaagliederen	: Jeremia's klaagliederen van verdriet over zijn volk en over de val van Jeruzalem.
Ezechiël	: Zijn roeping; profetieën van oordeel, en van toekomstig herstel.
Daniël	: Een godvrezende Jood in ballingschap wordt leider; profetische toekomstvisioenen .

(b) Kleine profeten (boeken met kleinere omvang)

Hosea	: Zijn ontrouwe vrouw wordt vergeleken met de zonden van Israël voor God.
Joël	: Profetieën van oordeel; de “Dag des Heeren”- een eindtijd-visioen.
Amos	: Profetieën en visioenen van oordeel; toekomstig herstel wordt beloofd.
Obadja	: Profetie van oordeel over Edom, een buurland van Israël.
Jona	: Ongehoorzaamheid van de profeet Jona; zijn redding; bekering van de stad Ninevé. .
Micha	: Profetieën van oordeel en herstel; een pleidooi tot bekering.
Nahum	: Profetieën van verwoesting over de sterke stad Ninevé.
Habakuk	: Habakuks vragen over Gods handelingen in ellende; zijn gebed en vertrouwen.
Zefanja	: Profetie van oordeel over de gehele aarde; een belofte van herstel.
Haggai	: Opdracht tot voltooiing van de tempel; God handelt ook in de toekomst op aarde.
Zacharia	: Visioenen en profetieën; toekomst van Israël; de Messias.
Maleachi	: God oordeelt priesters en volk, maar denkt aan mensen met een oprecht hart.

De tijd tussen het Oude Testament en het Nieuwe Testament

Tussen OT en NT ligt een periode van ongeveer 400 jaar, die eindigt juist voordat de Heer Jezus wordt geboren. In deze periode zijn geen Bijbelboeken geschreven, maar sommige manuscripten uit deze tijd zijn wel waardevol – we noemen die “apocriefe boeken” (dat wil zeggen “verborgen boeken”). Die boeken hebben niet dezelfde autoriteit en kwaliteit als de Bijbel, maar zijn toch vaak goed om te lezen; en ze helpen om ons meer inzicht te geven over die tijdsperiode in de Joodse geschiedenis.

NT – Historische boeken

(a) De vier evangeliën

Mattheüs	: Geboorte, boodschap, bediening, dood en opstanding van de Heer Jezus Christus
Markus	: Boodschap, bediening, dood en opstanding van de Heer Jezus Christus.
Lukas	: Geboorte, boodschap, bediening, dood en opstanding van de Heer Jezus Christus.
Johannes	: Jezus als Zoon van God die de Heilige Geest zond; dood en opstanding van Jezus.

(b) Handelingen van de apostelen

Handelingen	: Lukas vertelt over de Heilige Geest, het werk van de apostelen; geboorte van de kerk.
-------------	---

NT – Geschriften

(a) *De brieven van Paulus*

- Romeinen : Hoe we gered zijn van zonden en nu rechtvaardig door Jezus' dood en opstanding.
1Korinthe : Principes voor kerk, huwelijk en gebruik van Geestesgaven; opstanding der doden.
2Korinthe : Wees een brief van Christus; in Hem zijn we nu rechtvaardig; advies over geven.
Galaten : Christus vervulde OT-wetten; we zijn nu in de genade; vrucht van de Heilige Geest.
Efeze : Eenheid tussen alle christenen; leven door de Heilige Geest; geestelijke strijd.
Filippenzen : Paulus' gebed en voorbeeld; wij zijn gerechtvaardigd door het geloof van Christus...
Kolossenzen : Wij zijn volmaakt door de relatie met Christus; zoek de dingen die boven zijn...
1Thessalonicenzen : Paulus' adviezen voor de kerk; de doden opgewekt bij Christus' wederkomst.
2Thessalonicenzen : Paulus' gebeden; waarschuwingen; en opwekking tot trouw.
1Timotheüs : Pastorale adviezen over o.a. kerkelijk leiderschap aan de jonge Timotheüs.
2Timotheüs : Blijf trouw te midden van lijden en dwaalleer; Paulus zegt spoedig te sterven.
Titus : Leid de kerken op Kreta; pas op voor dwaalleraars; gehoorzaam de overheid.
Filemon : Paulus vraagt Filemon, om Onesimus weer te ontvangen, nu als goede broeder.
Hebreeën *) : Jezus Gods Zoon, Hogepriester; offer; nieuw verbond; geloofshelden; aansporingen.

(b) *De andere brieven*

- Jakobus : Broer van Jezus: geloof werkt door volharding in verzoeken; zonden van de tong.
1Petrus : Hoop op zaligheid; bemoediging en adviezen aan de vervolgte en lijdende kerk.
2Petrus : Bewaar de zuivere leer en heiligheid in tijden van dwaalleraars en spotters.
1Johannes : Wandel in het licht, in gemeenschap met God en mensen. Beproof wie uit God zijn.
2Johannes : Bemoedigt een dame (mogelijk Maria?) om vast te staan in waarheid en liefde.
3Johannes : Bemoediging en advies aan Gajus, een trouwe werker.
Judas : Broer van Jezus: hij waarschuwt tegen dwaalleraars, en spotters in de laatste dagen.

NT – Profetisch boek

- Openbaring : Brieven aan 7 kerken; Johannes visioenen over het eind van de wereld, en de hemel.

**) Sommigen denken dat iemand anders, bv. Barnabas, de Hebreeënbrief kan hebben geschreven.*

11. Een paar van de beroemdste hoofdstukken in de Bijbel

Hieronder noemen we enkele heel belangrijke en mooie hoofdstukken die extra goed zijn om te lezen. Natuurlijk is deze lijst incompleet, en zal de voorkeur per persoon ook verschillen...

Oude Testament:

Gen.1, 24 – Ex.20 – Deut.18 – Joz.1 – 1Sam.3, 17 – Psalmen 16, 23, 45, 51, 84, 91 etc.; Spr.3.; Jes.5-6, 11-12, 40, 53, 61 – Jer.1, 29, 31 – Ezech.37 – Dan.7 – Joël 2 – Micha 5 – Hab.3 – Zach.3-4.

Nieuwe Testament:

Matth.5-7, 13, 24-25 – Mark.4, – Luk.10, 23-24 – Joh. 14-17 – Hand. 1-2 – Rom.6-8, 12 – 1Kor.12-14; 2Kor.4 – Gal.5 – Ef.3,6 – Filp.2, 4 – Kol.1-2 – Hebr.11-12- 1Pet.1, 4 – 1Joh.1 – Openb.1, 21-22.

12. Persoonlijk de Bijbel lezen – een paar tips...

Een goede start

Vind een rustig plekje, met Bijbel, pen en papier bij de hand. Bid dat God je helpt te begrijpen wat je leest, en om je gedachten er goed bij te houden. Hij wil je helpen door de Heilige Geest, zodat je nieuwe dingen leert, en wat je daarvan praktisch kunt maken in je eigen leven.

Het kan heel spannend zijn om op te schrijven wat je zelf ontdekt, en wat jouw persoonlijke gedachten daarover zijn. Vertrouw maar op de Heilige Geest, die ons in alle waarheid leidt – dus lees biddend en let goed op, zodat God je op een nieuwe en verfrissende manier verder kan brengen. Weet dat de **nummering van hoofdstukken en verzen oorspronkelijk niet in de Bijbel stonden** maar dat ze erin geplaatst zijn om ons te helpen een tekst terug te vinden. Het NT werd in de 13^e eeuw pas in hoofdstukken verdeeld, en de onderverdeling in aparte verzen werd in 1551 gedaan door Robert Stephanus, een boekdrukker uit Parijs, toen hij te paard van Parijs naar Lyon reisde! - Dus: omdat de nummering van hoofdstukken en verzen niet in de oorspronkelijke Bijbel horen, kan het interessant zijn om gewoon dóór te lezen naar het volgende hoofdstuk. Dat geeft vaak nieuwe inzichten! Verder: een **Bijbels dagboekje** of **leesrooster** gebruiken is trouwens ook een goed en makkelijk hulpmiddel.

Misschien komen er tijdens het lezen vragen bij je op... Dan is het vaak handig, een **Bijbel met voetnoten en toelichtende commentaren** te gebruiken. Ze verwijzen ook naar andere Bijbelgedeelten met vergelijkbare inhoud, en zijn dus een heel instructieve manier om de Bijbel te leren kennen.

Boeken die ons helpen om de Bijbel beter te begrijpen *)

A. Concordantie. Een goede en complete Concordantie kost je wat, maar het is een geweldige levenslange hulp om woorden en teksten terug te vinden! Dit “Bijbels opzoekboek” is een geweldige studiehulp, en je kunt een onderwerp bestuderen door gewoon alle teksten op te zoeken waarin woorden daarover staan! Zoek bv. op “doop” en “dopen”, om beter grip te krijgen over het oorspronkelijke gebruik ervan in de Bijbel.

Sommige concordanties noemen het oorspronkelijk Hebreeuwse en Griekse woord, zodat je beter ziet wat de oorspronkelijke betekenis is zelfs als je geen Grieks of Hebreeuws kent. Het is ook interessant, om in de Concordantie te kijken hoe váák bepaalde woorden voorkomen! Dat zegt ook iets over de schrijver van dat Bijbelboek...

B. Bijbels Woordenboek. Hierin vinden wij een uitleg van specifieke Bijbelse woorden, bijvoorbeeld de historische achtergrond van de stad Efeze, of achtergrondinformatie over een persoon. De meeste Bijbelse woordenboeken hebben een korte samenvatting van elk Bijbelboek, zodat je die kunt lezen voor je begint te lezen in dat boek zelf. Wel kan dat ons een beetje lui maken – want dan leun je op de ontdekkingen van andere mensen, in plaats van dat je dingen zelf nieuw ontdekt met de hulp van de Heilige Geest...

C. Bijbelcommentaar. Hierin vinden wij diepgaande en vaak gedetailleerde informatie voor elk hoofdstuk en soms elk vers. Dit zijn vaak duurdere boeken, maar veel commentaren staan op internet, net als veel andere goede boeken over de Bijbel! (Het is wel nuttig om advies te vragen over welke websites je daarvoor gebruikt, want niet alle informatie is even bruikbaar).

D. Bijbel-leesrooster. Daar zie je aangegeven welke Bijbelgedeelten je die dag kunt lezen, om toch systematisch door de Bijbel heen te gaan. Ook al sla je wel eens een dag over, op den duur krijg je zo toch een goed beeld van wat er in de Bijbel staat!

E. Bijbels dagboekje

Een dagboekje met schriftlezingen voor elke dag en daarbij wat toelichting en troostende gedachten, kan een goede manier zijn om de dag te beginnen of te eindigen. Het is belangrijk er een te kiezen van een betrouwbare auteur, en van een versie die jou ligt. Zo'n boekje kan je ziel voeden! – ook al is het voor diepgaande Bijbelstudie minder geschikt – daar is het ook niet voor bedoeld.

*) **Let op:** Deze boeken zijn ook te vinden op het internet, al is het vaak praktischer om ze bij de hand te hebben.

13. Diverse manieren om de Bijbel te bestuderen

Elk mens heeft favoriete Bijbelstudie-methodes, maar omdat het fijn is eens af te wisselen (zodat je telkens nieuwe dingen leert!) - hieronder enkele bekende methodes om uit te kiezen.

A. **Persoonlijke methode:**

Lees een stukje uit de Bijbel, en bid erover. Wat kun je er persoonlijk van leren en toepassen? - Stel jezelf bv. de vraag: Wat zie ik hierin van het karakter van God, en van de Heer Jezus? Wat is hierin het mooiste, en wat spreekt mij aan? Ligt hier een gebedsonderwerp in voor mijzelf of anderen? Wat spreekt mij zélf hierin aan? Schrijf op een los vel wat je hebt ontdekt (kun je bewaren in ordner).

B. **Overzichtsmethode:**

Lees een Bijbelboek eerst in zijn geheel door (een lang boek in delen; begin met een vrij kort boek, om te zien of deze methode je bevalt!). Lees daarna elk hoofdstuk part per alinea, en markeer met potlood de belangrijkste zin in deze alinea. Daarna bekijk je het hele hoofdstuk, en noteert wat volgens jou de belangrijkste gedachte daarin is. Tenslotte bekijk je het hele boek nog eens goed, met je eigen gemarkeerde teksten, voor de conclusie: Wat is de *hoofdgedachte*, en het *doel* van dit boek?

C. **Detailmethode:**

Lees een stukje aandachtig door en verdiep je dan vers voor vers in wat er precies staat. In welke andere Bijbelgedeelten komt dezelfde gedachte, hetzelfde onderwerp, dezelfde persoon voor? Wat is er bekend over de stad die genoemd wordt, etc. – dus eens grondig naar details kijken. Leuk! Een Bijbels Woordenboek of Concordantie zal hierbij erg van pas komen.

D. **Biografische methode:**

Zoek over een persoon (bv. Barnabas) alle plaatsen, omstandigheden etc. op die in de Bijbel te vinden zijn. Wie was hij? Wat betekent zijn naam? Hoe was zijn leven? Wat kun je noteren over zijn karakter, situatie, woonplaats, problemen, zijn voorbeeld, etc.? Via een Concordantie en Bijbels woordenboek is alweer veel te vinden; noteer bijzonderheden.

E. **Themamethode:**

Zoek een onderwerp waarvoor je belangstelling hebt (bv. over vreugde/blijdschap/verheugen en aanverwante woorden), een plaatsnaam, of een persoonsnaam op in de Concordantie of Bijbels woordenboek, en lees alle verzen (liefst met omringende verzen) door. Deze methode kost wel tijd, maar kan juist ook helpen bij onderwerpen waarover je elders geen informatie vindt. Zo krijg je tóch goede Bijbelse antwoorden! - Schrijf daarbij bijzonderheden op; de conclusies kunnen verrassend zijn!

F. **Snelle methode:**

Lees, voordat je met een nieuw Bijbelboek begint, eerst een korte toelichting daarover uit een goede Studiebijbel, Bijbel-commentaar of op het internet. Je hebt dan alvast een indruk van de omstandigheden en feiten rondom het Bijbelboek, en gaat er met meer begrip toch snel doorheen.

Nadeel: soms ben je dan bevooroordeeld, als de commentaar onvolledig of onnauwkeurig is. Beter is vaak om ook dingen aan Gods Heilige Geest te vragen! Hij laat vaak nieuwe dingen zien...

G. *De hele Bijbel eens doorlezen...* Mocht je nog niet de hele Bijbel hebben doorgelezen, dan moedig ik je aan die uitdaging eens op te pakken. Een goede start kan zijn om te beginnen met het Evangelie van Lukas, en dan doorlezen tot Openbaring. Daarna andere delen... gewoon in je eigen tempo (bladwijzertje erbij). De Bijbel heeft zo'n 1100 hoofdstukken, dus als we 3 hoofdstukken per dag lezen doen we de hele Bijbel in 1 jaar!

Sommigen lezen elke dag 2 hoofdstukken uit het OT en 1 uit het NT. Bekijk gewoon wat jou ligt. Het is belangrijker te zien of God tot je hart spreekt en of je praktisch iets met de tekst kunt doen, dan of je "je hoofdstukken hebt gehaald" voor die dag! Geef God de tijd om tot je te spreken...

14. **Verskillende methodes voor Groeps-Bijbelstudie**

Natuurlijk kunnen we enkele van de eerder genoemde methodes in een groepje gebruiken. Maar onderstaand vind je nog andere en interessante manieren speciaal voor groepjes.

A. De één-leraar methode

Een wat meer ervaren Christen (niet persé de leider van de groep) heeft het Bijbelgedeelte of onderwerp grondig voorbereid en leidt dit deel van de avond, terwijl de anderen luisteren en eventueel aantekeningen maken. Aan het einde van elke passage is er ruimte voor het stellen van vragen en voor discussies. Ook kan de leider vragen stellen in de groep om te zien, wat de aanwezigen persoonlijk over dit onderwerp bezig houdt, en of zij zelf iets bij te dragen hebben.

B. De delegatie-methode

Elke Bijbelstudie avond (of nu en dan), leidt iemand anders de “omlijsting” van de studie, dus het openingsgebed, het zingen, etc. óf de Bijbelstudie zelf. De groepsleiding maakt daarvoor een rooster en helpt waar nodig bij de voorbereiding, en blijft die avond zelf meer de achtergrond.

Jonge mensen die willen leren een studie te leiden kunnen hier kansen krijgen om een goede Bijbelstudie te leren voorbereiden, terwijl een ervaren leider kan helpen met vragen beantwoorden. Als er geen ervaren Bijbelkenner in de groep is om te helpen met voorbereiden, of die vragen van de groep kan beantwoorden, kies dan een andere methode; maar als dat wel het geval is, dan is helpt deze manier mensen om snel te groeien in vaardigheden en om elkaar op nieuwe manieren te leren kennen. Heb hier ook een Concordantie en Bijbelcommentaar (of Bijbel met uitleg) bij de hand. ...

C. De Panel-methode

Deze interessante “andere” manier van Bijbelstudie wordt niet zo vaak gedaan maar werpt een breed licht op de waarheid van de Bijbel. Voorin de zaal achter een tafel zitten 2 tot 4 wat meer ervaren Bijbelkenners die elk een deel van het te bestuderen Bijbelgedeelte meer diepgaand hebben voorbereid, of elk een verschillend aspect van het gedeelte belichten. Hun insteek hangt af van de inhoud van het Bijbelgedeelte, bv. de historische achtergrond, de grote lijn in de boodschap ook gezien omliggende gedeeltes, of de parallel verzen, details over de genoemde personen, etc. Terwijl elk van hen hun eigen deel toelicht, vallen de anderen daarna bij met hun eigen insteek en inzichten, zodat ze samen toevoegen aan de boodschap. Tenslotte kunnen de toehoorders hun vragen stellen aan het panel.

Een nadeel van deze methode kan zijn dat er enkele wat meer ervaren Bijbelkenners nodig zijn. Aan de andere kant geeft deze interessante methode een breed perspectief op de waarheid in de tekst; en vooral voor moeilijkere boeken zoals Openbaring is deze methode heel geschikt en interessant, juist ook bij een grotere zaal toehoorders die een kwalitatief uitstekende Bijbelstudie nodig hebben.

D. De Internetmethode

Als er geen volwassen of ervaren Christenen beschikbaar zijn, is dit toch een goede manier om samen de Bijbel beter te leren kennen. Zoek op internet (bv. YouTube) het Bijbelboek of onderwerp dat je wilt bestuderen (vraag tevoren advies over betrouwbare sprekers!), en beluister dit samen. Houd je eigen Bijbel daarbij bij de hand. Pauzeer nu en dan, en bespreek samen wat je hebt gehoord. *Noteer vragen* – en als het antwoord niet gevonden wordt (een goede Bijbelcommentaar kan helpen!), vraag je het later aan iemand uit je kerk met meer Bijbelkennis. De week erop kom je dan eerst nog even terug op die vragen, en bespreekt samen de gevonden antwoorden, voordat je verder gaat. Bij deze methode is het wel belangrijk, dat er (als het kan) toch een paar ervaren christenen aanwezig zijn, die goede toelichting kunnen geven.

Eindig altijd met gezamenlijk gebed.

15. Hoe bereid ik mij voor op een Groeps-Bijbelstudie?

In de voorbereiding bidden we om fijngevoeligheid voor de noden van de mensen, en om hulp over welke Bijbelgedeelten we gaan bestuderen - en om inzicht door de Heilige Geest!

Heb oog voor de groep

Vraag de Heer om je de nodige aandacht te geven over wat er speelt bij de mensen in de groep, en of Hij elk van hen persoonlijk wil aanspreken. Zoek manieren om hen allemaal erin te betrekken, en bemoedig vooral ook de nieuwe of verlegen mensen. Bid om een goed en positief samenzijn.

Maak na het samenzijn (liefst niet tijdens!) aantekeningen over persoonlijke gegevens (bv. Piet moet deze week naar het ziekenhuis), en maak een adreslijst met verjaardags-data erbij om uit te delen zodat de groep bij elkaar betrokken wordt. Een leuke manier om elkaar beter te leren kan ook zijn, om regelmatig een etentje te organiseren voor de groep, samen een weekeind weg, de zieken bezoeken etc.

Vraag jezelf daarbij eens af:

- * Hoe is de Heer al aan het werk in het leven van elk groepslid?
- * Zijn veel mensen in de groep jong in het geloof, en is voor hun nog extra basis informatie nodig?
- * Welke Bijbelonderwerpen zouden de aanwezigen kunnen helpen? Wat zijn hun eigen voorkeuren?
- * Hoe kunnen we mensen persoonlijk bij de studies betrekken – kunnen sommigen van hen al wat verantwoordelijkheden op zich nemen? (gastvrouw/-heer zijn, kaarten sturen, soms leiding nemen).

De voorbereiding

Als je weet welk Bijbelgedeelte er behandeld gaat worden, bid er dan om hoe je de tekst het best kunt interpreteren. Raak ermee vertrouwd, en bereid dit zo goed voor als je maar kunt – inclusief details, lastige stukjes, en achtergrond informatie. Gebruik boeken of internetpagina's die daarbij helpen, en vraag je ook af bij welke studiemethoden jij je het meest thuis voelt, en waarvan je denkt dat die goed passen bij de groep. Wat heeft jouzelf geholpen, en wat vond jij leuk en interessant? Dat waar jij enthousiast over bent, kun je vaak gebruiken om ook anderen enthousiast te maken! Enthousiasme slaat namelijk aan, en brengt je gedachten ook beter over. Noem interessante feiten, en maak het verhaal ook een beetje persoonlijk, over hoe we deze Bijbelgedeelten kunnen toepassen in onze eigen levens. Dit is een wezenlijk onderdeel...

Bereid ook wat vragen voor, die je aan de groep kunt stellen over dit Bijbelgedeelte. Neem als het kan ook een Concordantie en Bijbelcommentaar mee, om antwoorden te vinden op vragen van mensen. Als die antwoorden niet gevonden worden, vraag het dan later aan iemand in je kerk, en kom er volgende week op terug...

De Bijbelstudietijd zelf

De meeste Bijbelkringen beginnen met een gezellig koffie- en thee kwartiertje. Neem daarbij ook de tijd voor persoonlijke nieuwtjes, en vraag of er persoonlijke gebedsvragen zijn. Dit is een heel waardevol onderdeel – mensen zullen weten dat we Christenen zijn door onze liefde! (Joh.13:35).

Na deze start, en na gezamenlijk gebed en zang, kun je samen een Bijbelgedeelte doorlezen – afhankelijk van de manier waar je voor gekozen hebt om de Bijbelstudie te gaan doen. Als je een stukje gelezen hebt, kun je vragen stellen aan de groep om te zien of ze het begrepen hebben en of er nog vragen zijn. De groep kan dan alle vragen en gedachten daarover kwijt... voordat je aan het volgende gedeelte begint.

Tenslotte kun je iemand vragen, de avond met gebed af te sluiten, bv. iemand die niet zo op de voorgrond is getreden. Dank zo samen de Heer voor deze tijd – dat is belangrijk, want Hij is daarbij actief geweest in de harten!

Belangrijk: *Werk bij een Bijbelkring aan de persoonlijke contacten, die zijn zeer wezenlijk! Nuttig is ook een adreslijst mét verjaardagen rond te delen, kaartjes te sturen bij ziekte, etc.*

16. Hoe bewaar ik wat ik gevonden heb?

Advies: Schrijf allerlei leuke en interessante vondsten uit je studie op losse vellen papier (bv. Multopapier), met 1 onderwerp per vel; en berg je aantekeningen op in een mooie ordner op volgorde van Bijbelboeken en hoofdstukken. Zo vind je later makkelijk terug wat je eerder al had onderzocht over bv. Galaten 3! Op termijn kan zo'n ordner een kostbaar persoonlijk naslagwerkje worden... Dit systeem is ook heel geschikt om daartussen je aantekeningen van preken etc. op te bergen.

Een manier om aantekeningen snel en overzichtelijk op te schrijven, is: je eigen afkortingen gebruiken; bv. bij Bijbelverzen i.p.v. 1Kor.13:6, 7, 12; 1Kor.16:13 enz. liever: 1Kor.13^{6-7,12}, 16^{13vv}. Dit is korter en duidelijker, vooral als er veel verzen worden genoemd.

TIP: Bewaar je eigen persoonlijke "**gouden gedachten en vondsten**" in een mooi dagboek, waarin je beschrijft wat je ervaringen zijn, ook over wat God tot je spreekt, etc., met de datum ervoor. In de toekomst kan dit een heel kostbaar bezit worden...

17. Handige Bijbelverzen om uit het hoofd te leren

Bijbelverzen of gedeelten uit het hoofd leren is een geweldig instrument om heel vertrouwd te raken met Gods Woord, en een reuze hulp bij evangelisatie. Vooral ook als er geen Bijbel aanwezig is, kan die kennis belangrijk zijn!
Gebruik vooral een heel goede Bijbelvertaling als je teksten uit het hoofd leert...

Voorbeelden van geschikte Bijbelverzen uit het Nieuwe Testament: Matth.3:11, 4:4, 11:28-30, 28:19-20; Mark.1:17; Luk.12:31; Joh.3:15-17, 5:44, 11:25-26, 14:6; Hand.1:8; Rom.3:23-24, 5:1-2, 11:29, 12:1-2; 1Kor.6:11; 2Kor.1:7, 5:16-17+21, 12:9; Gal.5:22; Ef.1:7,4:31-32, 6:10-18; Filp.4:4-8; Kol.1:13-14, 2:10, 3:12-14; 1Tim.4:14; Jak.5:16; 1Pet.5:6-7; 1Jo.1:7; Opb.7:14.

18. Data van een paar belangrijke Bijbelse gebeurtenissen

*Na duizenden jaren is het niet altijd meer mogelijk om precies de data voor allerlei Bijbelse gebeurtenissen aan te geven. Hieronder volgt dan ook een **grove schatting** (wetenschappers hebben hierover geen eensluidende gedachten!) van een paar belangrijke gebeurtenissen:*

Schepping van Adam	: 4000 vC of eerder
Noach's Ark, de zondvloed	: 2400 vC
Abraham	: 2050 vC
Mozes	: 1550 vC
Binnenkomst in het land Kanaän	: 1400 vC
Koning David	: 1000 vC
Bouw van de eerste tempel	: 960 vC
Koninkrijk in twee delen verdeeld	: 930 vC
Val van het Noordrijk Israël	: 722 vC
Profeet Jesaja	: 700 vC
Val van Zuidrijk Juda; ballingschap	: 586 vC
Profeet Daniël (tijdens ballingschap):	550 vC
Eerste ballingen keren terug	: 537 vC
Herbouw tempel & muren Jeruzalem:	516 vC en later, tot ±450
Maleachi (laatste boek van OT)	: 430 vC
Geboorte van Jezus Christus	: 5 vC
Dood van Herodes de Grote	: 4 vC
Dood en opstanding van Jezus	: 29 AD
Paulus sterft	: 67 AD
Val van Jeruzalem	: 70 AD.
Apostel Johannes op Patmos	: 90 AD.

Ter afsluiting...

Wat kunnen we dankbaar zijn, met al die goede boeken tegenwoordig over de Bijbel – niet alleen in boekwinkels, maar ook al het waardevolle dat we vinden via internet! De Bijbel is dat allemaal zó waard – het is niet alleen het oudste, maar ook het geweldigste, beroemdste en meest gedrukte boek op aarde, dat ons vertelt van de waarheid over God, die elk mens nodig heeft voor het behoud van onze zielen!

Omdat ik de waarde van Bijbelstudiegroepen jarenlang heb gezien, leek het me nuttig om dit boekje gratis ter beschikking te stellen via de Website: www.gratis-antwoorden.nl – dit is “shareware”, en mag dus ook verder worden doorgestuurd aan iedereen, zolang er maar niets aan wordt veranderd. Laat ieder Bijbelstudiegroepje er dus gerust van profiteren!

Hoewel veel in de bovenstaande Website in het Nederlands is (met méér gratis boeken!), staan er ook twee boeken in het Engels op, ook van dit Bijbelstudiewerkje. Geef het door aan vrienden en kennissen - alle boeken op deze Website zijn gratis! Wees erdoor bemoedigd....

Clara M. van Dijk, 2019.